การปรับปรุงพันธุ์และพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตสะตอ
Varietal Improvement and Development of ProductionTechnology for Stink Bean (*Parkia speciosa* Hassk.)

ชญานุช ตรีพันธ์[1/] อรรถพล รุกขพันธ์[1/] ศุภลักษณ์ อริยภูชัย[1/]

บทคัดย่อ

การปรับปรุงพันธุ์และพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตสะตอ ดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม 2562 ถึงเดือนกันยายน 2564 ประกอบด้วย 4 การทดลอง ได้แก่ การทดสอบสายต้นสะตอ (clone) ในพื้นที่จังหวัดตรัง ชุมพรและนราธิวาส พบว่า สะตอพันธุ์ดีสำหรับเป็นพันธุ์แนะนำให้แก่เกษตรกร คือ สายต้น ตง.10 ให้ผลผลิตครั้งแรกเมื่ออายุ 5 ปีหลังปลูก เมื่ออายุ 6 ปีหลังปลูก มีความสูงต้นเฉลี่ย 4.32 เมตร ทรงพุ่มเฉลี่ย 7.54 เมตร ต้นที่ให้ผลผลิตมากที่สุด มีจำนวน 241 ฝัก/ต้น/ปี ฝักมีลักษณะบิดเล็กน้อยมีขนาดเฉลี่ย 4.42 x 39.48 เซนติเมตร น้ำหนักฝักเฉลี่ย 86 กรัม จำนวนเมล็ดเฉลี่ย 14.20 เมล็ด/ฝัก ขนาดเมล็ดเฉลี่ย 1.5 x 2.6 เซนติเมตร สีฝัก YG 144 A และสีเมล็ด YG 143 C การสร้างลูกผสมสะตอพันธุ์ดีระยะที่ 1 พบว่า ทำการผสมจำนวน 7 คู่ผสม ผสมติดจำนวน 4 คู่ผสม และคัดเลือกลูกผสมที่มีลักษณะดีจาก 4 คู่ผสม ปลูกในแปลงรวบรวมได้จำนวน 200 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ตรัง 1 x สายต้น ตง. 8 คัดเลือกได้จำนวน 80 สายพันธุ์, พันธุ์ตรัง 1 x สายต้น ตง. 10 คัดเลือกได้จำนวน 40 สายพันธุ์, พันธุ์ตรัง 1 x สายต้น 1608 คัดเลือกได้จำนวน 40 สายพันธุ์ และ สายต้น ตง.8 x พันธุ์ตรัง 1 คัดเลือกได้จำนวน 40 สายพันธุ์ โดยมีความสูง เส้นผ่านศูนย์กลางลำต้นและจำนวนใบย่อย 80.33-116.28 เซนติเมตร, 1.10-1.40 เซนติเมตร และ 36.35-61 ใบ ตามลำดับ ศึกษาการจัดการธาตุอาหารที่เหมาะสมต่อผลผลิตและคุณภาพของสะตอพันธุ์ตรัง 1 พบว่า อัตราร้อยละของธาตุ N-P-K ที่พบในใบแก่ก่อนออกดอก 81.89, 4.33, 13.78 ใบแก่ระยะผลอ่อน 84.09, 3.41, 12.50 ใบแก่ระยะเก็บผลผลิต 77.93, 3.45, 18.62 เปลือกฝักและก้านฝัก 41.50, 4.00, 54.50 เมล็ด 54.89, 9.00, 35.75 และศึกษาเทคโนโลยีการปลูกสะตอพันธุ์ตรัง 1 ระยะชิด ระยะที่ 1 พบว่า ในเวลา 6 เดือน การเจริญเติบโตทางลำต้นไม่มีความแตกต่างทางสถิติ โดยระยะปลูก 9X9 เมตร มีขนาดทรงพุ่มมากที่สุดคือ 39.38 เซนติเมตร ระยะปลูก 8X8 เมตร มีเส้นรอบโคนและความสูงมากที่สุดคือ 0.85 เซนติเมตร และ 54.40 เซนติเมตร ตามลำดับ

คำสำคัญ : สะตอ สายต้น การปรับปรุงพันธุ์ การจัดการธาตุอาหาร ระยะปลูก

[1/] ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง ต.ไม้ฝาด อ.สิเกา จ.ตรัง 92105

[1/] Trang Horticulture Research Center, Sikao district, Trang Province 92150